

Nationaal Dashboard Biodiversiteit: kerngegevens biodiversiteit op één plek

Het is van groot belang om biodiversiteitsverlies te stoppen en de natuur te herstellen. Niet alleen voor het behoud van de flora en fauna die ons land rijk is, maar ook voor een duurzame voedselvoorziening, schoon drinkwater, een gezonde leefomgeving en het behalen van de wereldwijde klimaatdoelen. Om de voortgang van Nederland op het gebied van biodiversiteitsherstel inzichtelijk te maken is het Nationaal Dashboard Biodiversiteit ontwikkeld.

tekst Caspar Verwer (IUCN NL)

> Het Nationaal Dashboard Biodiversiteit is een onafhankelijke website die in één oogopslag toont of Nederland op koers ligt om internationale biodiversiteitsdoelen te bereiken. Daarbij gaat het om doelen die zijn vastgesteld in het Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework (GBF) en de Europese biodiversiteitsstrategie (EBS), waaraan Nederland zich heeft gecommitteerd. Het dashboard toont een selectie van veertien van deze doelen die voor Nederland een representatief beeld schetsen van de status en trends van biodiversiteit en onderliggende drukfactoren. Natuurlijk zijn er veel meer relevante indicatoren, maar in dit dashboard is bewust gekozen om de set beperkt en overzichtelijk te houden. Een indicator zoals de aanwezigheid van invasieve exoten – een steeds prominere drukfactor – is bijvoorbeeld (nog) niet opgenomen.

Voor wie is het dashboard?

Het dashboard biedt inzicht in de huidige stand van zaken, maar ook in de factoren die de biodiversiteit beïnvloeden, zoals overvloedig gebruik van bestrijdingsmiddelen, uitspoeling van nutriënten en de beschikbaarheid van water. Door inzicht te geven in deze sleutelfactoren helpt het dashboard ambtenaren, beleidsmakers, bestuurders en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, en maatschappelijke organisaties om hun inspanningen voor biodiversiteitsherstel te toetsen en aan te scher-

pen. Oftewel: draaien ze aan de juiste knoppen, doen ze genoeg of moeten ze juist meer doen? Daarin zit ook een stuk reflectie op het gevoerde beleid. Bijvoorbeeld: dragen maatregelen voor agrarisch natuurbeheer zoals akkerrandbeheer, plas-dras en het beschermen van de legsels van weidevogels op de langere termijn effectief bij aan het herstel van de biodiversiteit? Of zijn er aanvullende maatregelen nodig, zoals het afbouwen van pesticidegebruik en het verbeteren van de waterhuishouding?

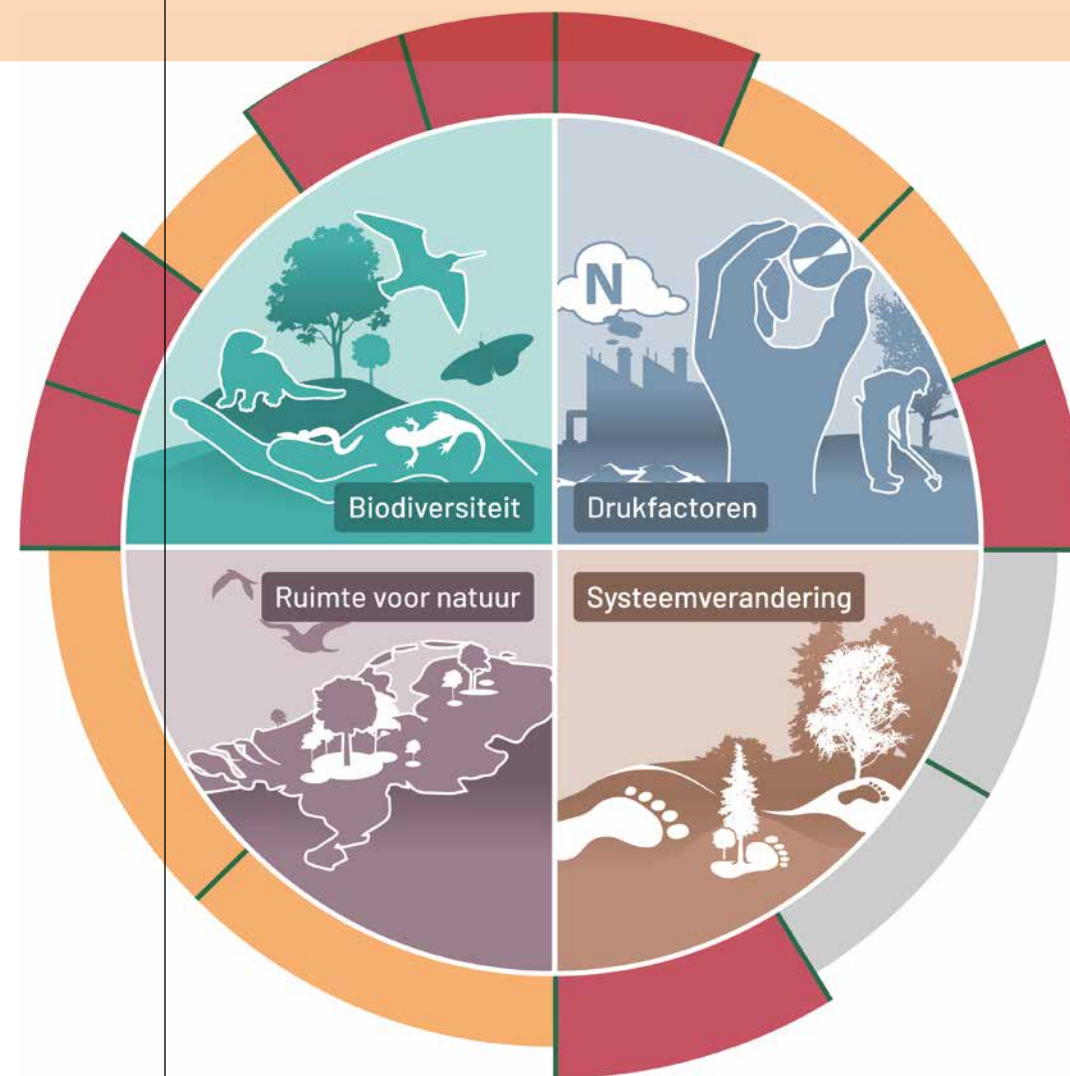
Hoe werkt het?

De veertien doelen van het Nationaal Dashboard Biodiversiteit zijn onderverdeeld in vier thema's die gezamenlijk een coherent verhaal vormen over het biodiversiteitsherstel in Nederland (tabel 1). In overeenstemming met het GBF en de EBS gaat het dashboard uit van het doel dat rond 2030 de biodiversiteit (soorten en ecosystemen) in Nederland aan de beterende hand is (thema 1) en dat we in 2050 in harmonie leven met de natuur. Dit doel bereiken we door de natuur meer ruimte te geven en beter te beschermen (thema 2) en door de drukfactoren zoals stikstofneerslag, verdroging en pesticidegebruik (thema 3) drastisch te verminderen. Om deze veranderingen duurzaam te realiseren is het noodzakelijk om onze economische, sociale en financiële systemen te transformeren (thema 4).

Elk van deze vier thema's heeft een set aan specifieke doelen. De voortgang per doel wordt bepaald aan de hand van een of meerdere indicatoren. In het dashboard zien we de status van elk doel als stoplichtkleur: groen betekent dat het doel haalbaar is, oranje duidt op de noodzaak van extra inspanningen om het doel te bereiken en rood geeft aan dat het doel juist steeds verder uit zicht raakt.

Waar komen de data vandaan?

Het dashboard maakt gebruik van gegevens uit het Compendium voor de Leefomgeving (CLO), een betrouwbare bron van informatie over de Nederlandse leefomgeving. Deze gegevens worden gevisualiseerd in het dashboard en periodiek bijgewerkt om de meest actuele stand van zaken weer te geven. In het dashboard zijn van twee doelen nog geen gegevens opgenomen: investeren in natuur en schadelijke subsidies afschaffen, beide horen ze in thema 4 voor systeemverandering.

Thema	Doel
Biodiversiteit is aan de beterende hand	Soortenherstel Ecosysteemherstel Waterleven verbeteren Ecosysteemdiensten verduurzamen Achteruitgang bestuivers ombuigen
Drukfactoren zijn verminderd	Bestrijdingsmiddelengebruik verminderen Nutriëntenoverschot terugdringen Stikstofuitstoot/-depositie verminderen Waterbeschikbaarheid verbeteren
Er is meer ruimte voor de natuur	Biodiversiteit in de landbouw vergroten Beschermd gebieden uitbreiden
Economische, sociale en financiële systemen zijn getransformeerd	Consumptie en productie verduurzamen Schadelijke subsidies afschaffen Investeren in natuur

Tabel 1. De veertien doelen van het Nationaal Dashboard Biodiversiteit onderverdeeld in vier thema's die gezamenlijk een coherent verhaal vormen over het biodiversiteitsherstel in Nederland.

Bij investeringen in natuur kun je denken aan geld voor het realiseren van de opgave voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en het inrichten van natuurlijke klimaatbuffers. Bij schadelijke subsidies gaat het bijvoorbeeld om overheidssubsidies voor de intensieve veehouderij met schadelijke effecten op natuur en milieu. Zodra hiervan betrouwbare data beschikbaar komen, zullen ze in het dashboard worden opgenomen.

Vervolgstappen

Sinds de lancering in juni is er veel interesse in het dashboard. Tegelijkertijd hebben verschillende partijen de behoefte uitgesproken om het dashboard ook op provinciaal niveau uit te rollen, aangezien de provincies verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het natuurbeleid. Ook wil het consortium van het dashboard waar nodig aan de slag met het uitbreiden van de set indicatoren. Bijvoorbeeld voor de natuur buiten natuurgebieden. De Basiskwaliteit Natuur (BKN) is een indicator voor de kwaliteit van de natuur buiten natuurgebieden en is gebaseerd op het voorkomen en de populatieontwikkelingen van algemeen voorkomende soorten zoals huismus, konijn en egel. Ook wil het consortium graag aan de slag met een indicator voor de impact van invasieve exoten op de Nederlandse natuur. Die is aanzienlijk en neemt toe door de opwarming van het klimaat en internationale handelsstromen die fytosanitaire risico's met zich meebrengen.

Het Nationaal Dashboard Biodiversiteit biedt in een oogopslag inzicht in de actuele stand van onze biodiversiteit in relatie tot internationaal afgesproken doelen. Omdat de afgebeelde data uit openbare, objectieve bronnen komen, is het dashboard een sterk instrument voor beleidsbeïnvloeding door maatschappelijke organisaties.<

caspar.verwer@iucn.nl

Het Nationaal Dashboard Biodiversiteit is ontwikkeld door IUCN NL, Naturalis Biodiversity Center, SoortenNL en Sovon Vogelonderzoek Nederland.
<https://dashboardbiodiversiteit.nl>